

Врховниот суд на Република Северна Македонија, на Општа седница со која претседаваше Претседателот на Врховниот суд на Република Северна Македонија Беса Адеми, одржана на ден 25.04.2024 година, согласно член 37 став 1 алинеја 1 од Законот за судовите и член 63 став 1 од Деловникот на Врховен суд на Република Северна Македонија, одлучувајќи по иницијативата за утврдување на начелен став и начелно правно мислење, поднесена од адвокат Виолета Костуранова од Струмица, заведена под СУ-03бр.841/23 од 28.12.2023 година, го донесе следниот:

ЗАКЛУЧОК

Иницијативата за утврдување на начелен став или начелно правно мислење, поднесена од Виолета Костуранова – адвокат од Струмица, заведена под СУ-03бр.841/23 од 28.12.2023 година, НЕ СЕ УСВОЈУВА.

Образложение

Согласно член 37 став 1 алинеја 1 од Законот за судовите,(„Службен весник на РМ“ бр. 58/06, 35/08, 150/10, 83/18 и 198/18 и „Службен весник на РСМ“ бр.96/19), Општата седница на Врховен суд на Република Северна Македонија, на ден 25.04.2024 година расправаше по Иницијативата поднесена од адвокат Виолета Костуранова од Струмица, заведена под СУ-03бр.841/23 од 28.12.2023 година, за утврдување на начелен став или начелно правно мислење во однос на правното прашање, кој е пасивно легитимиран во постапка за исплата на отпремнина поради заминување во пензија поведена од тужител - отстапен работник, дали е тоа Приватната агенција за вработување како работодавач со кој работникот кој се отстапува склучува Договор за вработување или работодавачот корисник на кој се отстапува работникот и кој склучува Договор за ангажирање на работници со Приватната агенција за вработување.

Подносителот на иницијативата, повикувајќи се на одредбите од член 1 и член 113 став 2 и 3 од Законот за работни односи, член 27 и член 29 од Законот за привремени вработувања, ја наведува пресудата на Основниот суд Струмица Ро.бр.74/19 која е потврдена со пресуда РОЖ-680/19 од 20.12.2019 година на Апелациониот суд Штип, со која е задолжен тужениот Приватна агенција за вработување да му исплати на тужителот отпремнина поради заминување во пензија врз основа на склучениот Договор за вработување помеѓу нив, каде во член 1 став 1 алинеја 9 стои дека се уредува висина на основната плата, надоместоци и нивна исплата. Видно од приложените наведени пресуди, станува збор за тужбено барање на име отпремнина поради стекнување на право на старосна пензија на 19.09.2017 година. Судовите во своите одлуки се повикале на Законот за агенциите за привремени вработувања (Сл.весник на РМ бр.49/06...27/16), поточно член 13 од истиот, кој бил во важност до влегувањето во сила на Законот за приватните агенции за вработување (Сл.весник на РМ бр.113/18 од 20.06.2018 година).

Подносителот на иницијативата, ја наведува и пресудата на Основен суд Кочани Ро.бр.2/21 која е потврдена со пресуда РОЖ-287/21 од 17.05.2021 година на Апелациониот суд Штип, со која е усвоено тужбеното барање на тужителот-отстапен работник и задолжен тужениот Агенцијата како негов работодавач да му исплати отпремнина поради заминување во пензија. Всушност, видно од второстепената пресуда се работи за тужбено барање на име новогодишен надоместок за 2017 година, кое е усвоено согласно Законот за агенциите за привремени вработувања.

Од страна на подносителот, е доставена и пресуда на Основниот суд Струмица Ро.бр.64/23 од 22.09.2023 година, со која е усвоено тужбеното барање на тужителот-отстапен работник и задолжен е тужениот Приватна агенција за вработување да исплати отпремнина поради заминување во пензија, против која пресуда е поднесена жалба, по која не е одлучено до поднесувањето на иницијативата. Првостепениот суд, во образложението на одлуката се повикал на член 1 и 113 од Законот за работни односи, член 17, 18 и 19 од Законот за приватните агенции за вработување и договорот кој е склучен помеѓу странките.

Според подносителот на иницијативата, спротивно на претходно наведената судска практика, Основниот суд Струмица со пресуда Ро.бр.201/23 од 02.11.2023 година, го одбил тужбеното барање на тужителот-отстапен работник за исплата на отпремнина поради заминување во пензија од тужениот – Приватна агенција за вработување. Според образложението на одлуката, судот сметал дека тужениот немал пасивна легитимација. И за оваа пресуда, подносителот наведува дека е во жалбена постапка.

Раководејќи се од погоре наведените судски одлуки, подносителот смета дека постои потреба да се обезбеди единство во примената на член 1, член 113 став 1 од Законот за работни односи и член 27 и член 29 од Законот за привремени вработувања, со донесување на начелен став-начелно правно мислење по наведеното правно прашање.

Согласно член 37 став 1 алинеја 1 од Законот за судовите (Службен весник на РМ бр.58/06,62/06,35/08,150/10,83/18,198/18 и Службен весник на РСМ бр.96/19), Врховниот суд на општа седница утврдува начелни ставови и начелни правни мислења по прашања од значење за обезбедување на единството со примената на законите од страна на судовите во рок од три месеци, но не подолго од шест месеци по сопствена иницијатива или по иницијатива на претседател на суд или по иницијатива на седниците на судиите или судските оддели во судовите или по иницијатива на адвокати и ги објавува на веб страната на Врховниот суд на Република Македонија.

Од доставената судска практика, правосилни судски одлуки, кои се исклучиво од подрачјето на Апелациониот суд Штип, може да се утврди дека во истите е применет Законот за агенциите за привремени вработувања (Сл.весник на РМ бр.49/06...27/16), кој бил во важност до влегувањето во сила на Законот за приватните агенции за вработување (Сл.весник на РМ бр.113/18 од 20.06.2018 година) и дека доставената судска практика е усогласена.

Во последните две наведени неправосилни одлуки на Основниот суд Струмица (Ро.бр.64/23 и Ро.бр.201/23) е одлучувано за тужбено барање кое се однесува на отпремнина поради исполнети услови за старосна пензија, за период кога е во важност Законот за приватните агенции за вработување (Сл.весник на РМ бр.113/18, Сл.весник на РСМ бр.14/20), во кој со одредбата од член 29 не е на ист начин предвидена содржината на договорот за вработување, кој го склучува Агенцијата со работникот кој

се отстапува, како што е пропишана во член 13 од претходно важечкиот Законот за агенциите за привремени вработувања, поради што и не може да се споредува праксата на судовите по претходниот и сега важечкиот закон. Воедно одлуката на Основниот суд Струмица (Ро.бр.201/23), во која првостепениот суд го одбил тужбеното барање на тужителот-отстапен работник за исплата на отпремнина поради исполнување на услови за пензија поради немање на пасивна легитимација на тужениот-Агенцијата, пред се, не е правосилна, за да стане збор за прашање од значење за обезбедување на единство во примената на законите од страна на судовите.

Поради наведеното, а во смисла на цитираниот член 37 став 1 алинеја 1 од Законот за судовите, Општата седница на Врховен суд на Република Северна Македонија донесе Заклучок со кој иницијативата не се усвојува.

Општа седница
на Врховен суд на Република Северна Македонија

